ymv@eduskunta.fi
Aihe: Ympäristövaliokunta tiistai 21.02.2023 klo 10.00 / U 110/2022 vp / Asiantuntijapyyntö
Aika: tiistai 21.2.2023 klo 10.00

EU/1521/2022 U-kirje

EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI PAKKAUKSISTA JA PAKKAUSJÄTTEISTÄ JA ASETUKSEN (EU) N:O 2019/1020 MUUTTAMISESTA JA DIREKTIIVIN 94/62/EY KUMOAMISESTA

Kiitämme mahdollisuudesta saada lausua ympäristöministeriöön muistioon 2.2.2023 EU/1521/2022, otsikon asiassa.

Nähdäksemme muistio sisältää runsaasti hyviä ja oikeita havaintoja asetusehdotuksesta. Vahvistaisimme niitä vielä seuraavilla muovituotevalmistajien ja kierrättäjien parista kerätyillä näkemyksillä:

- Muovit ovat olleet EU-pakkauslainsäädännön eturintamassa ja erityisasemassa yli 30 vuoden ajan. Nyt on myönteistä, että lainsäädäntö alkaa kohdistua edes hieman kaikkiin toimijoihin materiaali- ja teknologianeutraalilla tavalla. Kaupan sekä kehityksen esteiden poiston kannalta se on todella oleellinen asia.

- Yhtenäismarkkinat ja tuotteiden vapaa liikkuvuus todellakin ovat EU:n yksi suurimpia saavutuksia. Markkinoiden hajoaminen lopullisesti tulisi estää. Pakkaus- ja ns SUP-tuotealueilla on muodostunut paljon jäsenvaltiokohtaisuuksia, kuten kansallisia rajavelvoitteita, eri tulkintoja, jotka hajottavat ja heikentävät Unionia. Kaikki poikkeamat kansallisilla tasoilla tietysti tuovat Unioniin lisää toiminnallista kitkaa, protektionismia ja hajanaisuutta. Ehdottomasti asetuksen oikeusperusta tulee olla sisämarkkinat (SEUT 114 artikla, sisämarkkinat) ja harmonisointia pitää edistää.

-Toivomme, ettei pakkaussäätelyä enää vietäisi toiminnanharjoittajan kannalta raskaamman byrokratian ja kustannusten suuntaan. Myöskään emme ole lainkaan vakuuttuneita, että kaikkia vaatimuksia, kuten käyttöosuusvelvoitteita, tyhjätilaa, verkkoalustojen velvoitteita tms. voidaan luotettavasti tai järkevin ponnisteluin valvoa. Kaikkia asetettuja tavoitteita ja velvoitteita pitää voida valvoa. Muutoin koko lain merkitys ja kunnioitus liudentuvat olemattomiin ja lakia noudattavat voivat joutua huonompaan markkina-asemaan.

- Kohtaan 3.2.5 Muoviset kantokassit (luku V, 29 artikla), huomautamme vahvasti, että tällainen vaatimus heikentää kierrätysmuovien hyviä käyttökohteita ja johtaa todennäköisesti jopa isomman ympäristörasituksen kantovälineisiin. ”Ulkopuolelle voidaan sellaiset erittäin kevyet alle 15 mikronin paksuiset muovikassit, joita tarvitaan hygieniasyistä tai irtoruoan myyntipakkauksina elintarvikehävikin estämiseksi”. Nämähän ne eniten kulkeutuvat roskina luontoon ja ovat heikosta neitseellisestä muovista tehtyä tuontia. Biohajoavina ne taas haittaavat kierrätysjärjestelmiä, jopa osaa kompostointilaitoksia.

- Yrityksemme toteavat, että asetusluonnoksen sekoitevelvoitevaatimukset saattavat olla Suomessa mahdottomia saavuttaa. Tarkoitus voi olla hyvä, mutta emme luultavasti saa joka tilanteessa käyttökelpoista kierrätysmuovia. Asiassa on vielä suuri määrä avoimia kysymyksiä, kuten todellisen kierrätysosuuden todentaminen, kustannusten nousu, hyväksyttävyydet (kemiallinen kierrätys, mekaanisen turvallisuusnormit). Suomi on pieni maa, josta suurin osa muovipakkauksia viedään jätteenä ulkomaille. Meillä ei enää sallita muovipakkauksiin keskittyneitä tuottajavastuutoimijoita, joten tähän ei ole ollut mahdollista kohdennetusti saada samalla tavoin intoa ja investointeja taakse, kuten monissa muissa maissa on saatu. Yritämme vielä saada kotimaista kierrätyskapasiteettia vireille vuonna 2023, mutta varmuutta siitä ei ole.

- Valtioneuvoston toive elinkaarianalyysien neutraaliudesta on perusteltu, sillä tämänkin asetuksen yhteydessä on muovia vastaan yritetty käyttää kovin tarkoitushakuisin valinnoin laadittuja analyysejä lainlaatijoiden suuntaan.

Helsingissä 16.2.2023

Muoviteollisuus ry

Vesa Kärnä
Toimitusjohtaja